

Oheň, voda, zem, vzduch

V zadymenej kabíne vetriesky sedíme štyria. Vlastne nie, sedíme len traja, krpatý Imro sa krčí pod prístrojovou doskou ako v zákope, drží si temeno hlavy dlaňami zakliesnenými do seba a ochká, jojká, lebo pri každom nadskočení nákladiaku sa doudiera, zavše inak, na inom mieste, a keď si uvedomím, že máme pred sebou ešte tri kilometre po poľnej ceste a ďalšie dva po lesnej, je mi ho tak trochu ľúto. Za oknami sa mihajú polia s jačmeňom, zelené pasienky, ohrada s kravami a stožiare vysokého napätia, ktoré mi odjakživa pripomínajú obrov z hviezdnych vojen. Okná na dverách sú spustené, lebo inak by sme sa podusili naftovými splodinami a ak aj nie, hluk z buráčajúceho motora by nám dozaista potrhla ušné bubienky. Ale inak, ten starý črep šliape ako hodinky, žiaden terén mu nerobí problém, prejde blatom, bahnom, snehovými závejmi, pieskom aj hustým krovím, a ak je v niečom problém, tak len v spotrebe. Ale ani to nás veľmi netrápi, aspoň nie odvtedy, čo sme prišli nato, ako si z obrovskej cisterny v areáli bývalého JRD, terajšej akciovky načapovať každú noc jednu - dve desaťlitrové bandasky nafty. Celkom nepozorovane a beztrastne. Stačí zabaviť strážnika - ktorým je mimochodom môj otec - a získať kľúč od uzávery cisterny. Kópia originálneho kľúča zdobí Marcelovu kľúčenku už zopár mesiacov. Našťastie, otcovi nie je ani trochu podozrivé, keď sa od istého času objavím vždy po zotmení vo dverách jeho maringotky a prinesiem mu niečo pod zub. Alebo si len tak pozrieme športový kanál, prehodíme slovko - dve, a potom vypadnem. Podlaha maringotky vŕzga ako kajuta stredovekej lode, čo môjho otca uspáva ako batola. Vyblednuté nahotinky na umakartových stenách, ledva rozpoznateľné na mňa škeria z tridsaťročných plagátov a zatiaľ čo otec drieme, ja mu zo zvyku potiahnem zopár cigariet z mäkkého obalu marsiek. Pravdupovediac, môj otec je mizerný strážnik. Veď ani cigarety si nevie ustrážiť. Z maringotky vystrčí nos iba vtedy, keď sa rozbrešú psiská v ohrade. Vyzbrojený baterkou a kutáčom, pár minút sa pomotá po areáli a šup ho naspäť do tepla. Ale mňa aj Marcela psiská dobre poznajú a ani nemuknú. V momente, keď ja otváram dvere otcovej maringotky, Marcel sa prepcháva dierou v plote a milo sa prihovára trom vyciveným prašivým krížencom. Zavše im prehodí cez ohradu nejaké zvyšky z obeda či večere, a potom už počuť iba mľaskanie, chrúmanie kostí a prosebné kňučanie. A už sa čapuje.

Dnes má byť rekordne teplý deň, teplý deň, teplý deň... Už to omieľali v bedni hádam sto-krát. Už od rána. Na všetkých kanáloch. Stále dokola. Akoby nebolo iného, horšieho vo svete. Ráno, keď som sedel pri raňajkách a sestra sa mi posmievala, že musím v takej sparnote do lesa medzi tú háved', (chuderka nedonosená, omdlievala už len pri pomyslení na roje komárov, ovadov a divých včiel) ale ja som ju nepočúval, lebo mi behalo po rozume iné, dôležitejšie, lebo o peniazoch som premýšľal, v duchu cifry, pevné body, na mape špendlíky, tu odoberiem - tam pridám, motorka si pýta svoje, bársčo by sa zišlo, aj voľajaké nové handry, veď som mladý, fešák, musím sa predsa starať o výzor. V deň výplaty sa hádam ani inak nedá, len kalkulovať, premýšľať. Aj do roboty sa kráča inakšie, svižnejšie, aj sa lepšie robí, aj všetko.

Marcel zaparkuje na obvyklom mieste pod stromami, aby slnko nepieklo na kapotu celý deň, aby sme cestou domov nepokapali. Kľúče zazipsuje do vrečka, zapáli cigu, mudruje. Z ktorej strany by sme dnes mohli začať, ako sa vyhnúť kameňom, a tak podobne. Je to bohovská úľava, keď pomínie ten rachot motora, zrazu len ticho, les, nirvána. Marcel vravel, že raz išiel tou vetrieskou až do Košíc a späť, s doskami na korbe a keď potom večer vystúpil pred domom, nič nepočul, totálne nič, doma všetci len otvárali ústa, žena aj deti a jemu bolo do plaču. Celú noc nespál, bál sa, že sa mu sluch nevráti. Ale ráno zazvonil budík a on ho počul. Našťastie, vravel. A odvtedy nosí štuple. Také oranžové kužele. Povinná výbava do vetriesky, vravel.

„Imro - Imro, čuješ, pozbieraj sa Imro, tam sú bandasky, skoč po vodu,“ súrim ho, dolámaný je ale práve preto, pohyb mu prospeje. Imro sa dušuje, že odo dnes bude sedieť na korbe, tam sa bude držať bočnice, ale Marcel o tom nechce ani počuť, jeho vetrieska - jeho pravidlá. On si na svedomie nevezme, keď sa mu debil zošuchne pod kolesá, alebo si hlavu roztrepe či zuby vybijie o železá, čo sú všade na okrajoch bočníc. A ak aj nie, keby to videli zelení, má po vodičáku na päť rokov. Že keď sa mu nepáči, nech chodí bicyklom. Imro celý červený, pení, dusí to v sebe, zdrapí prázdne bandasky a už aj kráča k prameňu. „Nedoberaj si ho už s tým bicyklom,“ vravím Marcelovi, ale je mi do smiechu, aj ostatným. Imro dospeľácky bicykel nemá ani v tridsiatke, Imro je totiž taký drobný, že aj keby dal sedadlo najnižšie, nedostane na pedále. Imro vie, že to všetci vedia a nesie to ťažko. Je však niečo, čo vedia všetci len Imro nie. Že má chudáčisko o koliesko menej. Ale na vláčenie vody, na to je on ako stvorený.

Ej či je len dobrá, takto po ránu, svieža a čistulinká, nalejem do ešusa, lognem si a dúfam, že do nej Imro z trucu nenapľul. Tuto sa človek nemusí báť chémie a svinstva jak doma, cez hrdzavé potrubie zo sprivatizovaných vodární. Matičke prírode rovno z lona vyteká a zadarmo. Už sa dlho pohrávam s myšlienkou dať ju na rozbor a keby spĺňala potrebné parametre, dala by sa stáčať a predávať. Na našom urbáriate by sme to za províziu uhrali. Veď sme zamestnanci, tak čo. Nad prameňom by sme postavili drevenú chyžku, kúpila by sa mašina na stáčanie do fliaš a bolo by. Na vetrieske by sme ju vozili do dediny, do skladu. A nemuseli by sme vláčiť ťažké hnilé drevisko a čistiť les od sajrajtu. Na špinavú robotu by si našli iných gádzov. Už som to dávno Marcelovi spomínal, ale len kývol rukou a zahundral. Že na dlhé lakte, vravel. Investície, certifikáty, byrokracia, presýtený trh. On stále len tie svoje hľuzovky. Odkedy dajakí dvaja hubári našli v týchto lesoch hľuzovku, nič iné ho nezaujímá. Celý tomu chudáčisko prepadol. Ale ktohovie či to bola pravda. Možno len dajakí chválenkári zakomplexovaní, čo stáli o pozornosť. Ono, bolo to aj v správach, to hej, strkali tam dajaké čudo – judo do kamery, ale vyzeralo to jak maketa z polystyrénu. Ale Marcel verí, že tieto lesy sú plné hľuzoviek, len treba nájsť spôsob ako nato, už mu to asi nikto nikdy z hlavy nevybijie. Kúpil aj lakmusové papieriky a vravel, že je tu ideálna pôda a ovzdušie pre jej rast. Chodí, prehrabáva sa v machu, zazerá a svieti baterkou do dier v zemi. Cvičí aj psa, takú suku, bastarda. Cvičil aj prasa, ale bolo lenivé a sprosté a tak ho zabili a zjedli.

„Kristušák Michal, vravím ti, chcel som iba vedieť aké to je, nič viac - nič menej, len to, odoberiem pokrievku, potichu jak keby som bol v cudzom dome, až vlastný tlkot srdca poču-

jem, strčím tam lyžicu, zamiešam, aby som nabral husté zospodu, odštiknem kus mäsa, nie väčší ako článok prsta, počkám kým sa naplaví omáčka a šup ho do pysku. A ona jak keby presne nato čakala, spustí spoza rohu jak guľomet, jak keď recituješ z papiera, ra – ta – ta – ta – ta, že či neviem vydržať do obeda, že mi tam napadajú vlasiská, fúziská, mihalnice, chlpy z nosa, ale drž už tú papuľu a tresnem tou pokrievkou od zlosti, až sa zobudí Tomáš a začne ryčať jak keby ho rezali, a ona do mňa jak osa, namiesto toho, aby šla decko ratovať, kričí jak prepnutá pri otvorenom okne, nadáva jak pohan, no povedz mi či je toto normálne a hádka jak u Cigánov, susedia na oknách a akoby toho nebolo dosť, ešte prišla aj tá stará lokša, jej mať, a bez toho aby vedela o čo ide sa jej zastala, do mňa sa obula, že čo zas vystrájam a že políciu zavolá, mne viac nebolo treba, tresol som vchodovými dverami a do pol druhej som bol v krčme. Boha bohového, je toto normálne v jednej katolíckej rodine? Že sa ľudia k sebe chovajú horšie jak psi? Povedz Michal, čo si mám s tou pizdou počať? Odkedy sa Tomáš narodil, kape jej na závit a zo dňa na deň viac, stal sa z nej pitbull, nedaj boha že dakde zabudneš papierovú vreckovku a už je oheň na streche, okríkne ťa jak dajakého nímanda, každá sprostosť ju vytočí. Otvoriš okno - zle, zavrieš okno - zle. Povieš dačo, čo jej nezapasuje a už aj robí scény. Tak si povieš: budem ticho - bude pokoj. Hovno. Ešte horšie, lebo ti vykričí, že si odmeraný, nekomunikuješ a také sračky. Na facebook vypisuje pripečené statusy, že sa nudí, že je nešťastná. Žere dajaké prášky a nechce povedať, že čo to je, etiketu strhla z fľaštičky, asi z tých práškov jej tak hrabe. Ja ti neviem Michal, dajako sa to všetko posralo. Tak som si to veru nepredstavoval. Dobrá baba to bola, veď vieš, neraz sme spolu posedeli, popili, keď si ešte s Katou chodil, na dovolenke sme spolu boli, čo ti poviem, ale to čo sa deje posledné dva roky, to nie je normálne. Vieš, snažil som sa ustupovať dokým sa dalo, po pôrode som tie jej vyšnuté nálady pripisoval tým hormonálnym zmenám čo feny mávajú, aj som sa o to špeciálne zaujímal, čítal kadejaké články, ten Floid či Fiord čo popísal, veď vieš, ten nemčúr, odborník na psychiku, od neho som veľa prečítal, aj od iných hlaváčov, ale dakedy mám pocit, že čím sa viac učíš, tým menej vieš a tým si sprostejší. Požičaj mi švablíky.“ Vytiahnem z vrecka tabatierku aj zápalky a pripálím nám obom. Sedíme na čerstvo zrezanom strome, suchár to bol celý dutý zvnútra. Vlado si labužnícky vychutnáva cigaretu a kuká do doliny, dakde na obrysy susednej dediny. „Stade som mal kedysi dávno frajerku,“ povie a hodí hlavou tým smerom. „Monika. Krv a mlieko. Struky na ceckoch mala jak brmbolce na čapici. Aj cez vetrovku ich bolo vidno. Fajčila jak besná. Ti poviem kamarát... Ktovie kde je a komu fajčí teraz. Desať rokov som ju nevidel.“ Zasmejem sa a švihnem pohľadom na Imra. Sedí opodiaľ na krivom konári a žabykláčom si krája tlačenuku na pásiky. „Nasratý je za ten bicykel,“ povie Vlado a zaškerí sa. Pozrie na mňa a tvár má opäť vážnu. „Počuj Michal, ten Marcel nemá pokoja ani cez obed. Neobsedí na zadku, za pochodu zje rožky s maslom a lašuje po lese jak magor. On si fakt myslí, že tu nájde tie hlúzovky? Čo je normálny? Starý cap a jebe mu jak malému chlapcovi. Veď on má normálne zlatú horúčku. Jeho žena nedávno vravela mojej, že doma kašle na všetko, z roboty príde, naje sa, vypije pivo a ide na lúku trénovať toho svojho psa. Do myšacích dier strká sušené huby a psisko musí hľadať. Keď nehľadá, zreže ho jak žito. A celé víkendy trávi v lese. Minule mi v krčme pri pive hovoril, že si už našiel cez internet ľudí, čo to budú od neho kupovať, že dajakí priekupníci od Dunajskej Stredy, že oni by to hneď predali do nóbl reštaurácií vo Viedni a Budapešti, lóve na ruku, dva litre za kilo a také sprostosti. Ja proste neverím, že tu také vzácne huby rastú. V tejto bohom zabudnutej všivavej diere nie je nič, čo by stálo zato. To mi ver. My môžeme byť radi, že máme aspoň robotu pod nosom. Akú - takú, ale máme. Otec a brat chodia každý deň štyridsať kilometrov do fabriky. A štyridsať naspäť. Polovicu výplaty dajú na cestovné a stravu. Takisto jak aj väčšina ľudí z našej a susednej dediny. Prisámvačku Michal, keď boh stvoril svet, tu sa potom vysral, do

tejto doliny.“ Pokývnem hlavou na znak súhlasu, mocne si potiahnem, podržím v pľúcach, špak hodím do plechovky na špaky pri ruksakoch, ruky zodvihnem nad hlavu a natiahnem si zmeravené kríže. Pravdu máš Vlado, svätú pravdu máš, pomyslí si, ale čo tam koho po tom, po pravde, keď dnes má pravdu každý. Ach jáj, či sa mi len nechce na to slnko, tu v tieni by som posedel do fajrontu, podriemal, aj pravdu by som oželel, zapredal za pohár chladeného piva. Do obeda to zbehlo, ale teraz sa to bude ťahať ako sopeľ, už to vidím, len kukať na hodinky budem každú chvíľu, vyčkávať predsedu, kedy sa sem dotrepe, zapíše šichtovku, rozdá obálky s výplatou. Postavím sa, aby nohy privykli, lebo už sa zberáme do roboty, Imro už aj robí, už vláči hlušinu na kopu, Vlado ešte hľadá čosi v ruksaku a už sa vracia Marcel, vetvičky mu praskajú pod ťažkými kanadami, vlní sa v zábleskoch obednej páľavy ako had, pot sa mu blyští na opálenej pokožke, unaveným krokom zostupuje zo strminy, ležérne si nás obzerá, zamieri k vetrieske a položí do tieňa pod zadné koleso zopár drobných dubákov.

„Nech si hovorí kto chce - čo chce, ale ja tu žiadnych smradľavých kozomrdov nechcem,“ povie Marcel a hodí drúk na korbu. „Imro, vyskoč hore a porovnaj. Raz - dva. Pozri, ja nie som rasista ani nič podobné, veď ty dobre vieš, ja v podstate proti tým beduínom nič nemám, sú akí sú, keď si tam sedia na púšti a vybliakávajú na Alaha, nech, ale sem nech nelozia. Čo si navarili, nech si aj zjedia. Nech si poradia. Prísť na hotové, to hej. A to miešanie kultúr stojí za hovno. Nikam to nevedie. Cesta do pekla. Len sa pozri na frickov a žabožrútov. Pustili si ich tam a teraz si nevedia rady. Ľudia sa boja vychádzať na ulicu, zátarasy, vojaci so samopalmi na každom rohu. A bude to len horšie. To čo robili tam, budú robiť aj tu. A my hlupáci, vlastných ľudí nechávame skapínať na ulici a pomáhame cudzím. Pre našich miesto nemajú. Pre utečencov hej. Ty toľko nezarobíš za mesiac, koľko má on vreckové v takom Rakúsku. A sedí v azylovom centre a premýšľa, že ako by ťa preštal. My za to, čo sa u nich deje nenesieme žiadnu zodpovednosť. My musíme chrániť svoje deti a svoju kultúru. Imro nemotkaj sa tam a makaj. Kukni sa už hrmí.“ Imro hundre, ale maká jak divý. Ukladá metrovicu do šorov, nie povyšne bočnice, aby sa neprekotila, keď pôjdeme dolu strminou. „Ešte nemáme ani polo vicu vlečky a už ide búrka,“ zahundre Marcel a odplúje do machu. V diaľke za kopcami už duní, čierňava sa valí ako splašený kôň, ovzdušie sa nasycuje elektrizujúcim chladom. „To nedáme, aj keby sme sa posrali,“ povie Vlado a pokojne vytiahne z tabatierky cigaretu.

„Veď vieš aké to s ním bolo, on si o to koledoval už pekne dlho, nedal si povedať a vidíš. To bola len otázka času, kedy sa dačo také stane. Nadrbaný sa preháňať po diaľnici? Debil. Prosťte debil. A keď ho švaclo ponad zvodidlá do stromov, z auta ostala len kopa šrotu, zo Šimona kripel na vozíčku, z jeho matky troska na práškoch a z jeho fotra chlapík bez auta. Tak to proste chodí, keď máš v hlave nasraté,“ povie Marcel akoby jedným dychom a vtom sa zablysne, akoby na potvrdenie toho, že mal pravdu. Sedíme v kabíne na ktorú s hukotom dopadajú veľikánske dažďové kvapky a mám taký dojem, že už aj ľadovec. Smädný som jak teľa, ale bandasky s vodou ostali von, rýchlo sa to všetko zomlelo. Musím vyčkať, pretrpieť. „Ja si neviem predstaviť, že by som ostal na vozíčku,“ povie Vlado. „Keď si starý chren, čo to má za pár, to je iné, dajako dožiješ, ale mladý chalan? Dvadsaťpäť ročný a do konca života bude muklovať jak vajgel? Ja by som sa zabil. Proste by som to nezniesol. Byť dakomu na ťarchu? Na posmech? Nohy si necítiš, ovisnutý vercajg. Čo ty na to Michal... hmm? Ty čo by si robil?“ Tuho sa zamyslím. „No... ja ti neviem Vlado, nikdy som nad tým nepremýšľal. Ťažko povedať. Ale možno je to iba dočasné, no nie? Možno sa to napraví, keď...“

„Riť Paľovu sa napraví, on už chodiť nebude,“ kontruje mi Vlado skokom do reči. „Švagriná robí na urgentnom príme, bola tam v tú noc, keď ho priviezli. Mali tam röntgen, vyšetrenia, všetko. Pripútaný nebol, vyhodilo ho cez prednú šibu, treslo ho o strom. Stavce a platničky sa mu rozleteli jak legové kocky, poškodili miechu a finíto. Chrbticu má jak cedítko na halušky. A môžeš si ísť pískať. Od pupka dole nič necíti, aj sa pošťí, aj poserie, lebo to nevie ovládať. Preňho je vymaľované. Doživotný kripel. Ešteže nikoho nezabil. Jediné šťastie.“ Pozriem na Imra. Leží pri mojich a Vladových nohách ako taký psík. Čokel krpatý. Oči má privreté, drieme. „Dnes, keď príde Šušeň, poviem mu svoje. Nech si nemyslí,“ povie znenazdajky Marcel a dlaňou plesne po volante. „A čo sa stalo?“ Opýta sa Vlado. „No čo, nič sa nestalo, ale musí mi pridať za údržbu. Aspoň stovku navrch. Alebo stopäťdesiat. Pozri, olej som už menil toho mesiaca, hadičky, klinové remene, nápravu som pozvárať, ramená bolo treba dotiahnuť. Čochvíľa sa rozpadnú bočnice, zhnité sú. Nové dosky bude treba nakúpiť, ohobľovať, farbu, hento - tamto. Psujem svoje auto a za také groše? Oni berú dotácie od štátu, odškodné jak sviňa za kalamitu dostali, drevo predávajú načierno bez dokladu a tebe dajú almužnu. Počkaj, ja mu dám. A keď sa im nepáči, nech si kúpia vlastnú vetriesku. Ja môžem svoju predať.“

„Neblázni,“ povie vystrašene Vlado. „Bez auta sme stratení. Čo si počneme? Veď prideme o robotu. Čo keď sa naserú, kúpia druhé auto a nájdu si inú partiu?“

„Nech,“ povie Marcel cez zuby. „Pôjdem za bratom do Belgicka. Zle sa tam nemajú.“

Natiahnem sa a handričkou poutieram zarosené okno pred sebou, lebo sa mi zdá, že prestáva pršať. Vlado sa natiahne a vizionársky, prstom nakreslí na okno pred sebou obrazec pripomínajúci slnko. Dáva si záležať, lúče sú rovnomerné, symetrické. Ibaže to jeho slnko má tvar kosoštvorca a nehreje. Imro sa prebral a gúľa očami.

Drevo je mokré, slizké, šmýka sa a ťažko ho vláčiť a vyhadzovať na korbu. Mal som pravdu, bol aj ľadovec. Malý ako šošovica, našťastie. Taký neublíži ani jačmeňu, ani doma v záhradke. Vyčasil sa, vtáčiky spievajú, hmyz sa rozlietal, život sa vracia do normálu. Stratili sme pol hodiny, ale aspoň sa lepšie dýcha. Aspoň na chvíľu. Ešte nám treba polovicu vlečky a už je pol druhej. Počítam tak poldruha hodiny, odhadom. Popílené je, treba už len navláčiť. Bolo by aj skôr, ale väčšina dreva je na strmine a nedá sa skotúľať pomedzi stromy. Musíme ho nosiť v rukách, alebo prehodiť cez plece. A najhoršie sú tie korene z poprevracaných stromov. Človek musí dávať pozor, aby sa mu noha nezakvačila a nerozbil si papuľu. Marcel už rozmotáva gurtne, pripravuje, šponuje, kontroluje skoby, aby bolo všetko v poriadku, aby drúky nelietali kade - tade, aby sme nepostrácali. Spomeniem si na kávu v termoske, idem sa osviežiť. Navrhnem fajčpauzu, nikto nie je proti. Stojíme v kruhu, Vlado rozpráva historky z vojenčiny a ja si vyťahujem triesku spod nechta. Páli, štípe, nechce von. Zatínam zuby, nadávam. Po krk mám už toho dreva, lebo všade je, ešte aj pod nechtami. Mordujem sa, hreším. Naostatok povolí. Chalani sa smejú na oplzlom otrepanom vtipe o mniške, iba Imro sa nesmeje. Nechápe. Stojí s rukami vo vreckách a špičkou bagandže rozrýva mach a usadené ihličie. Potiahnem si a podvedome zbystrím pozornosť, lebo vo zvukoch lesa zaregistrujem čosi čo tam nepatrí, prekáža. Upriem pohľad tým smerom. Po lesnej ceste sa k nám sprava približuje zablatený žigulák. Na výmoľoch sa kolíše zo strany na stranu, blato spod kolies mu strieka vysoko nad kapotu, stierače má zapnuté, motor ryčí. „Ide Šušeň,“ povie Vlado a hneď má po nálade.

Šušeň, ponášajúci sa na Shootyho karikatúru viac ako na čokoľvek iné pod slnkom, o hlavu vyšší odo mňa, päťdesiat kíľ bez srandy a zveličovania, stojí ako špáradlo zabodnuté v plastelíne, fascikel pod pazuchou, ceruzka za uchom, optika v nevkusne hrubom ráme mu visí na dlhej neónovo oranžovej šnúrke, namiesto pozdravu sa len zhlboka nadýchne, palcom pravej ruky si zapchá pravú nosnú dierku a druhou vyfúkne obojživelníka do trávy. Keď sa rozkuká, chodí, lašuje, meria, zapisuje, kladie hlúpe otázky, nasiera. Najviac zo všetkých ho neznáša Vlado, ten nedokáže v jeho blízkosti zotrvať dlhšie ako päť minút. Vlado tvrdí, že Šušeň a jeho kumpáni, kedysi dávno po nežnej revolúcii pripravil jeho starého otca o poldruha hektára lesa, pri vstupe do urbárskeho spolku. Vraj poprepisovali časti podielov starých ľudí na tretie osoby, mŕtve duše, či tak voľajako. Oni sa to dozvedeli až po rokoch, keď sa už nič nedalo dokázať, a chudák dedo sa pobrali medzičasom na večný odpočinok v nevedomosti a okradnutý. Tak to chodí vo svete kde vládnu peniaze, zvykne Vlado hovoriť. Ale pomsta sa blíži, dodá a zatína päste. Aj teraz, dohodol sa s Imrom, že nemusí do kopcov, že mu bude vládčiť metrovicu len na polcestu. Radšej sa on sám driape po strmine, len aby bol čo najďalej od neho, od predsedu. Šušeň sa vypytuje na lesníkov, či tu dnes náhodou neboli, či nesliedili, nekontrolovali lapače lykožrúťov, a či si pod dajakou zámienkou nerobili zálusk na drevo. V skutočnosti sa ten starý skupáň bojí, že niekto príde na rozdiel medzi skutočným stavom vyťaženého dreva a tým na papieri. Najradšej by to tu celé ohradil elektrickým plotom. My ho už za tie roky poznáme. Ved' ani z očí mu nič dobré nekuká. Ja si nepamätám, ale povráva sa, že kedysi to bol kus chlapa, že mal stodvadsať kíľ a silu ako zdivený býk. Trojmetrovú koľajnicu vraj na stávkou odniesol na pleci cez celý areál JRD. Aj v Leopoldove sedel za ublíženie na zdraví, tuším v opitosti dajakého chlapa prehodil cez výklad obchodu. V base sa spoznal s kadejakou zberbou a po revolúcii paktoval aj s mafiou. Aj sa potom musel na pár rokov vytratiť kdesi do Nemecka, išli po ňom bezkrkí, lebo toho veľa pomizlo vždy keď bol nablízku. A práve tam za hranicami sa dal na drogy – amfetamíny, čo z človeka spravia živú mŕtvolu. Vraj ťahal čiary dlhé ako koľajnice z Bukurešti do Vladivostoku, tak sa o ňom vravelo, že to bol prvý narkoman od nás z dediny. Scvrkol sa ako sušená slivka, len kosť a koža, akoby v ňom už ani žiadnej miazgy nebolo. Dostal sa aj v Nemecku do problémov so zákonom, chvíľu posedel, odvykol od fetu a potom ho deportovali naspäť. Našťastie preňho už boli jeho bývalí kumpáni buď pod zemou, v base alebo v Paname. Ani sám nevie akou zhodou náhod a podivných okolností sa mu podarilo prežiť divoké deväťdesiate roky. A potom, akoby sa nič nebolo stalo, povtískal sa do kadejakých spolkov, funkcií, dozorných výborov, lebo všade je takých plno a ruka ruku myje, ved' stačí ak vieš na toho a hentohto dačo, ako had si našiel cestičky do teplých peľochov, poriadne to robiť nebude ani za toho boha. Povráva sa, že pokúpil pozemky v meste, v takej tej lukratívnej štvrti, kde stavajú domiská len bohatí. Že má akcie a podiely v kadejakých firmách, a že na výpadovke z okresného mesta má bodrel plný bieloruských a ukrajinských kurvičiek. Povráva sa o ňom všeličo.

Na rozľahlej lúke necelý kilometer pred dedinou, na priestranstve medzi dvoma poliami pšenice obsypanej bodliakmi, ktorú kolmo pretína poľná cesta a stĺpy vysokého napätia, a po ktorej sme sa práve trmácali, vytvorila povrchová voda po privalovom daždi kaluž veľkú ako futbalové ihrisko, no hlbokú nie viac ako pätnásť – dvadsať centimetrov. Voda pri takýchto dažďoch zavše posteká z okolitých polí a naplaví do úžľabiny mazľavé bahno. Z diaľky to muselo vyzeráť, akoby sme sa bezhlavo rútili plne naloženou vetrieskou do jazera s kalnou vodou. Hotová postapokalyptická vízia. Sedel som na svojom obvyklom mieste a študoval výplatnú pásku. Obálku s peniazmi a stravnými lístkami som mal úhľadne zazipsovanú

v montérkovej blúze, len sem - tam som si podvedome prešiel rukou po jej povrchu. Ešte vyložiť metrovicu a je po šichte.

Mladší z bratov vyhodil niekoľko pestrofarebných dielcov skladačky vysoko nad hlavu a urazene sa otočil. Prehral ďalšiu partiu a už ho to prestávalo baviť. „Už sa nehrám,“ zahundral a nahnevane zošpúlil pery. Malé rúčky zovrel do pästí a šúchal nimi po koberci, až mu obeleli hánky. Chvíľu sedel schúlený v kúte obývačky a nezaujato, akoby iba jedným okom sledoval kreslenú rozprávku. Starší bez slova pozbieral rozhádzané hračky do plastovej škatule, odbehol po farbičky a zošit a začal si kresliť. Keby len tak mohol ísť von, premýšľal. Celý deň v škole na nič iné nemyslel, len ako dobehne domov, hodí aktovku do kúta a pôjde si zahrať s kamarátmi futbal. Bratovi je hej, on je ešte škôlkar, on ničomu nechápe. Nevie aké je to únavné a nudné chodiť do školy. Oni sa v škôlke celé dopoludnie hrajú von na dvore, lozia po preliezkach, stavajú si hrady z piesku, hrajú sa na policajtov a hasičov, zatiaľ čo on musí ticho sedieť na tvrdej drevenej stoličke a písať slová a číslice do zošita. Také hlúpe nezmyselné čiary a kruhy. Načo mu to kedy bude? Čo s tým? Nostalgicky si zaspomínal na lanský rok, keď bol ešte aj on škôlkarom a robil iba to čo chcel. Ešteže sa blížia letné prázdniny. Už len dva týždne a bude pokoj. A potom vymyslia s chalanmi spôsob, ako sa tej hroznej školy zbaviť raz a navždy. Aby tam už nemuseli nikdy chodiť. Možno ju podpália, alebo použijú výbušninu, ešte sa uvidí. V kuchyni zahrmotil riad. Napadlo mu, že zájde za mamou ešte raz a vypýta sa von. Možno mu tentoraz povolí. Ved' už je dávno po búrke, aj slnko už svieti a čo tam po mlákach? Bude sa im vyhýbať, dá si pozor. A slnko ich aj tak čochvíľa vysuší. Ak jej sľúbi, že sa nevráti zablatený ako prasiatko, hádam ho pustí. Ved' má dobrú náladu, pospevu je si. Odsunul stoličku, vstal, vykročil cez obývačku, no vtom ho čosi napadlo. Ešte sa nepochválil bratovi, že vysnoril darček, čo dostane k narodeninám. Podišiel k nemu a potiahol ho za rukáv. „Počuj, pod' so mnou hore, niečo ti ukážem.“ Mladší sa zatváril prekvapene, chvíľu váhal, premýšľal, napokon vstal a spolu vykročili k schodisku. Starší sa otočil k bratovi, priložil si ukazovák k perám, aby mu naznačil, že má byť potichu, aby si mama nevšimla, že sa vytrahli. Keď prechádzali chodbou, nazreli do kuchyne. Mama stála otočená chrbtom k nim a umývala riad. Po špičkách precupotali do podkrovia a vošli do jednej z izieb. Starší zatvoril dvere a ukázal na zaprášenú skriňu. „Tam je to, úplne hore,“ zašepkal. Zo skúsenosti vedel, že stolička mu stačiť nebude a tak potlačil k skrine konferenčný stolík na kolieskach. Pod každé koliesko podstrčil gumenú podložku, aby sa stolík neuviedol do pohybu. Stoličku postavil tak, aby mu operadlo nezavadzalo pri lezení. Brat ho pozoroval so zatajeným dychom a ani nemukol. „Ved' to nie je zabalené,“ namietol napokon, keď brat položil čiernu škatuľu na diván. „A čo že nie je...“ namietal starší, „ved' na to je ešte kopa času. Narodeniny mám až za mesiac, otec mi kúpil darček v predstihu. Ešte bude kedy pobaliť.“

„A ako vieš, že je to darček pre teba?“ Nadal sa mladší. „Proste to viem a hotovo. A už sa toľko nevyptuj a čuš!“

„Pif – paf, pif – paf,“ imitoval scénu z obľúbeného akčného filmu, skrývajúc sa pred bratom za virtuálnu stenu. Potom sa prikrčil a vystrelil akože spoza kontajnera. „Dostanem ťa ty zloduch, predo mnou sa neschováš, pif – paf, pif – paf,“ strieľal po bratovi už z bezprostrednej vzdialenosti a ani si neuvedomil, že sa nechal hrou úplne uniesť, že už nešepká, nedáva si pozor. Mladší sa smial, lebo mu to celé pripadalo ohromne zábavné, zodvihol ruky do vzduchu, akože sa vzdáva. „Rana z milosti,“ povedal starší a priložil bratovi hlaveň k pravému

spánku. Spúšť potiahol o niečo silnejšie ako doteraz. Ozvalo sa šťuknutie a vzápätí ohlušujúca rana. Tlak z expanznej pištole Zoraki 917 T, ráže deväť milimetrov, odhodil staršieho medzi kartónové škatule. Pištoľ mu vypadla z ruky. Chvíľu zmetene hľadel do stropu, potom sa spamätal a vstal. Izba bola plná štipľavého dymu, slzný plyn sa plazil v hmlistom opare slnečných lúčov, ktoré presvitali cez žalúzie. Oči ho štípali, slzy sa mu liali po lícach. Brat ležal vedľa postele, chrčal a šklbalo mu končatinami. Z pravého spánku mu vytekal jarček tmavej, lep-kavej krvi. Vtom s rozleteli dvere na izbe.

Posledný drúk vyšiel na mňa. Víťazoslávne som ho zodvihol nad hlavu a hodil na kopy. Zoskočil som z korby ako posledný a zahasproval bočnicu. „Desať metrákov?“ Opýtala sa starena, akoby nechcela veriť vlastným očiam. „Desať tetuška, desať,“ prikývol Vlado a obrátil do seba poldecák. „Bude mi stačiť na zimu?“ Opýtala sa starena. „A či ja viem tetka?“ Odvrkol Vlado a podal mi prázdny pohárik. Starena natiahla vráskavú ruku a ochotne mi naliala. „Starý to zajtra poreže,“ povedala a ukázala na hrdzavú cirkulárku pod strechou humna. Vypil som a podal Vladovi. Len my dvaja sme pili, Marcel nemohol, musel došoférovať a Imro bol už na ceste domov. Ešte sme buchli po dva, naskákali do kabíny a šli sme. Vlado vyskočil pri obchode, že si ide kúpiť tabak a pivo na večer k televízoru. My sme zabočili poza ihrisko smerom k našej ulici na hornom konci. Pálenka mi vošla do hlavy a hneď som mal lepšiu náladu. Ako sa vraví, dostal som slinu. Pomyslel som si, že by sme mohli zájsť s Marcelom na pivo. Nechcel som prekrikovať motor, vravím si, opýtam sa keď zaparkujeme. Bolo niečo pred pol piatou, keď sme zabočili do našej ulice. Prekvapene sme na seba pozreli. Naša ulica bola plná ľudí. Susedov, ale aj cudzích. Tri policajné autá a sanitka so zapnutým majákom, dokonca televízna kamera a ženská s mikrofónom v ruke. Keď sme sa priblížili, všimol som si, že na trávniku pred Marcelovým domom sedí jeho žena. Odev mala zafúľaný od blata. Hľadela nikam, v tvári mala šialený výraz. Marcel vypol motor a zatiahol ručnú brzdu. Potom vystúpil.